

Motion till riksdagen

1986/87:Jo205

Bengt Silfverstrand m. fl. (s)

Stödet till svensk fruktodling

Svensk trädgårdsproduktion är en för folkhushållet mycket betydelsefull näringsgren. Den omfattar drygt 5 000 företag och beräknas sysselsätta ca 20 000 personer i primärproduktionen. Produktionen är mycket arbetsintensiv, vilket innebär ett förhållandevis stort antal sysselsättningstillfällen räknat per investerings- eller arealenhet. Näringen är framför allt koncentrerad till södra Sverige. Skåne svarar för ca 60 % av den totala trädgårdsproduktionen. Flera skäl talar för att vi skall slå vakt om den svenska frukt- och grönsaksproduktionen. Produkterna är i regel av mycket hög kvalitet. Vi kan säkra en jämn och fullvärdig produktion och ur beredskapssynpunkt är egenproduktionen nödvändig. Den svenska trädgårdsproduktionen är vid internationell jämförelse också mycket rationell.

En viktig del av trädgårdsnäringen utgörs av fruktodling. Denna är framför allt lokaliserad till södra Sverige men viktiga odlingsområden är även Vätternbygden och Mälardalsområdet. I vissa delar av Skåne, t. ex. Österlen, är fruktodlingen den dominerande näringsgrenen. De dominerande fruktslagen är äpple, päron och plommon. Skörden av äpple uppgår till ca 40 miljoner kilo, vilket täcker hela marknadens behov från i princip augusti/september till januari/februari. Päronskörden som uppgår till ca 6–7 miljoner kilo utgör ett viktigt komplement till äppelodlingen. Ett rikhaltigt utbud tillförsäkrar konsumenterna svensk frukt av god kvalitet.

Fruktträd börjar ge avkastning först efter fyra fem år efter plantering och full produktion uppnås först efter tio år. Startandet av en fruktodling ställer således särskilda krav på likviditeten eftersom de första årens uppbyggnads- och skötselkostnader inte motsvaras av några intäkter.

I motsats till vad som är fallet inom stora delar av svensk jordbruksproduktion i övrigt erhåller svensk fruktodling ett mycket begränsat samhällsstöd. Detta stöd inskränker sig i stort sett till ett visst importskydd för äpple och päron samt förmånliga lån vid investeringar i anläggningar som packerier etc.

Bakgrunden till importskyddet är statsmakternas beslut i början av 1950-talet att vi skulle ha en yrkesmässig fruktodling i landet. I andra länder, bl. a. inom EG-marknaden är stödet till fruktodling ofta betydligt mer omfattande och inte sällan förekommer en prissättning som ger fruktimporten en direkt dumpningskaraktär. De särskilda förhållanden som råder på såväl den internationella som den svenska fruktmarknaden gör att det importstoppsom råder under den svenska fruktsäsongen är helt avgörande för den svenska yrkesmässiga fruktodlingens existens. Under senare år med de betydligt bättre lagringsmöjligheter som utvecklats har importstoppet tenderat att undergrävas på grund av en överimport och lageruppyggnad omedelbart

före importstoppet. Importerad frukt i stora kvantiteter kylförvaras helt enkelt långt in på den svenska fruktsäsongen. Först när importlagret börjar ta slut blir det riktig fart på försäljningen av svensk frukt.

Denna utveckling måste allvarligt uppmärksammas och en förändring av importstoppets nuvarande konstruktion övervägas. För att stärka skyddets effektivitet borde i stället fastställas en sista försäljningsdag för importerad frukt, ett datum som bör infalla när den svenska frukten är mogen.

I sammanhanget torde det vara värdefullt om regeringen i samarbete med näringen närmare undersökte i vilken mån och på vilket sätt utländska odlare subventionerar sin trädgårdsnäring.

I jämförelse med de flesta andra länder har Sverige en mycket sträng kemikaliekontroll och en för trädgårdsproduktionen författningsmässigt mycket strängt reglerad användning av kemikalier. Många kemiska preparat som är tillåtna i andra länder är helt förbjudna i Sverige. Detta innebär att inhemsk odling i större eller mindre utsträckning missgynnas i förhållande till utländska producenter.

Vid kontroll av eventuella bekämpningsmedelsrester har livsmedelsverket mycket klart påvisat att medan sådana restmängder är ytterst ovanliga i svenska trädgårdsprodukter överskrider gällande gränsvärden betydligt oftare när det gäller importerade trädgårdsprodukter. I livsmedelslagstiftningen finns heller inget krav på information om att svenska eller importerade livsmedel blivit behandlade med t. ex. bekämpningsmedel. Härtill kommer bl. a. också att bestrålning förekommer av t. ex. utländska fruktsorter, något som är helt förbjudet i Sverige. Då det t. ex. visat sig att frukt som plockas på södra halvklotet i mars månad inte säljs i Sverige förrän i december borde det framstå som självklart att konsumenten får veta vilka medel som använts för att möjliggöra denna långa hållbarhet. Vi anser det vara väsentligt att svenska konsumenter skall kunna ställa lika stora kvalitetskrav på utländska som på svenska fruktsorter, och ett minimikrav bör vara att konsumenten genom någon form av ursprungsbeteckning får veta varifrån det inköpta äpplet eller päronet härstammar. Någon form av varudeklaration som visar vilka medel frukten behandlats med bör också övervägas.

Hemställan

Med hänvisning till ovanstående hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om behovet av fortsatt och reformerat importskydd för svensk fruktodling,
2. att riksdagen hos regeringen begär förslag om förbättrad kontroll av och införande av ursprungsbeteckning och varudeklaration för utländsk fruktimport.

Stockholm den 20 januari 1987

Bengt Silfverstrand (s)

Kaj Larsson (s)

Johnny Ahlqvist (s)

Nils-Erik Wååg (s)

Birthe Sörestedt (s)

Gunnar Nilsson (s)

Mot. 1986/87

Jo205